

Dosarul nr. 3ra-629/23
2-19152604-01-3ra-12062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Gh. Mîra, D. Băbălău, I. Dutca)

Î N C H E I E R E

10 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Papanaga Constantin, reprezentat de avocatul Igor Hlopețchi,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Papanaga Constantin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Papanaga Constantin împotriva hotărârii din 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 20 septembrie 2019, Papanaga Constantin a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamantul a relatat că la data de 08 septembrie 2019 a depus la CNAS cerere de recalculare a pensiei pentru vechimea în muncă, dat fiind faptul că, după concediere și stabilirea pensiei conform legislației, a continuat activitatea și beneficiază de dreptul la recalcularea pensiei în condițiile legii. În cererea nominalizată a indicat că a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne în perioada 27 aprilie 1984 - 11 decembrie 2009, în funcția de maior de poliție, inspector superior al Poliției Criminale al Comisariatului Raional de Poliție, iar la data de 11 decembrie 2009, a fost eliberat din serviciu în legătură cu limita de vârstă și la data de 13 august 2010 a fost restabilit în funcție în cadrul Comisariatului Raional de Poliție, continuând să activeze în Ministerul Afacerilor Interne până la data de 18 aprilie 2017.

Reclamantul a menționat că, este pensionar al Ministerului Afacerilor Interne, vechimea totală în muncă constituind la data depunerii cererii către intimată cu solicitarea de recalculare, 28 de ani 6 luni și 12 zile, ultima funcție deținută fiind de ofițer - superior de investigație al IP Hâncești. Respectiv, prin cerere a solicitat

recalcularea pensiei, cu includerea perioadei de activitate în cadrul Ministerului Afacerilor Interne după stabilirea acesteia din 13 august 2010 - 18 aprilie 2017, pentru care a plătit toate cotele de asigurări sociale conform legislației în vigoare. Însă, prin răspunsul din 20 august 2019 s-a stabilit că, nu există teme de recalculare a pensiei făcând referire la decizia nr.4 din 27 mai 2017 a CTAS Hâncești, refuzând în satisfacerea cererii.

Reclamantul a indicat că pârâta nefondat a stabilit că nu are dreptul la recalcularea pensia pentru vechimea în muncă, cu includerea perioadei cuprinse între 13 august 2010 și 18 aprilie 2017 și eronat a interpretat legea atunci când susține că dreptul la pensie apare o singură dată după eliberarea din serviciu, cu dreptul de a fi recalculată în condițiile art.61 alin (2), fără a ține cont de faptul că, pensiile stabilite persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne urmează a fi recalculate după trecerea lor în rezervă sau în retragere.

Reclamantul a susținut că, decizia nr.4 din 27 mai 2017 a fost contestată în instanță, însă prin hotărârile instanței decizia dată a fost menținută, făcându-se referire la faptul că, s-a solicitat calcularea pensiei și nu recalcularea acesteia.

Reclamantul a solicitat admiterea cererii, anularea deciziei CNAS din 20 august 2019, prin care a fost respinsă cererea prealabilă din 08 august 2019, cu obligarea CNAS să emită decizie prin care pensia pentru vechimea în muncă să fie recalculată.

Prin hotărârea din 12 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins cererea de chemare în judecată în contencios administrativ depusă de Papanaga Constantin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative, ca neîntemeiată (f.d. 92, 98-102, vol. 1).

La data de 12 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Papanaga Constantin a declarat apel împotriva hotărârii din 12 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 96, vol. 1).

Iar, la data de 04 iunie 2021, Papanaga Constantin și avocatul Istrate Angela au prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 12 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 108-117, 145-151 vol. 1).

Prin încheierea din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a repus apelantul Papanaga Constantin în termenul de depunere a motivării apelului (f.d. 160-161 vol. I).

La data de 26 noiembrie 2021, Papanaga Constantin și avocatul Hlopețchi Igor au prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 12 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 165-173 vol. 1).

Prin decizia din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Papanaga Constantin împotriva hotărârii din 12 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 11-19 vol. II).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a relevat că pertinente soluționării cauzei sunt prevederile art. 3, 5, 10, art. 16 alin. (1) și (2), 20-22, 93, 119, 189, 206, 225 din Codul administrativ și art.1 alin. (1), art. 2 alin. (1) și (2), 7, 48, art. 50 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor

din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recalculare a pensiei și la data emiterii actului administrativ contestat) și Hotărârea Curții Constituționale nr. 188 din 08 decembrie 2021.

Instanța de apel a conchis că legislatorul a stipulat concret momentul apariției dreptului pentru primirea pensiei militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne. Prin urmare, instanța de fond, întemeiat a respins pretenția cu privire anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale exprimată răspunsul nr.P-2110/19 din 11 octombrie 2019.

Instanța de apel a reținut că, din actele cauzei rezultă că, potrivit documentelor din dosarul de pensionare al reclamantului/apelant, s-a stabilit că acesta figurează ca beneficiar de pensie pentru vechime în muncă stabilită conform Legii nr.1544/1993, începând cu data de 12 decembrie 2009. La data de 11 decembrie 2009, Papanaga Constantin a fost eliberat din serviciu în legătură cu limita de vârstă, iar la data de 13 august 2010 s-a restabilit în funcție în cadrul Comisariatului Raional de Poliție, continuând să activeze în Ministerul Afacerilor Interne până la data de 18 aprilie 2017.

Instanța de apel a indicat că, la data de 08 august 2019, Papanaga Constantin a depus la CNAS o cerere, solicitând recalcularea pensiei, cu includerea perioadei de activitate în cadrul Ministerului Afacerilor Interne din 13 august 2010 - 18 aprilie 2017, iar prin decizia CNAS nr. P-1875/19 din 20 august 2019, i s-a comunicat că temeiuri de recalculare a pensiei nu sunt.

Sub acest aspect și având în vedere că, în anul 2010, a fost restabilit în funcție în cadrul Comisariatului Raional de Poliție și prin urmare a fost încadrat repetat în serviciul militar prin contract până la 18 aprilie 2017, în temeiul art. 2 alin. (1) al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, prin aplicarea regulilor de interpretare corectă a normelor sus-indicate, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate concluziile reclamantului/apelant privind lipsa temeiurilor legale de refuz în recalcularea pensiei pentru vechime în muncă. Or, deși ultimul, începând cu data de 13 august 2010 s-a reangajat în cadrul Comisariatului Raional de Poliție, iar la data de 18 aprilie 2017 s-a eliberat de la serviciu, aceste circumstanțe nu pot constitui drept temei pentru stabilirea/recalcularea unei noi pensii pentru vechime în muncă, prin includerea la stabilirea acesteia a vechimii de muncă obținute după data realizării dreptului la pensie pentru vechime în muncă – 12 decembrie 2009.

Instanța de apel a indicat că pentru a nu leza dreptul lui Papanaga Constantin la proprietate, a analizat temeiurile de recalculare a pensiei prin prisma prevederilor art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, din care rezultă cert și expres trei situații în care pensia pentru vechimea în serviciu stabilită anterior urmează a fi recalculată, și anume: 1) existența documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării pensiei; 2) prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei până la stabilirea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi; 3) recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne li s-a prelungit peste limita de vârstă termenul de aflare în serviciul militar.

Instanța de apel a conchis că conjunctura descrisă supra atestă că situația reclamantului/apelant nu cade sub incidența art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, deoarece legea nominalizată nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie pentru vechime în muncă după restabilirea la serviciu în serviciul militar, or, din prevederile legale nu rezultă că, militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, au dreptul la stabilirea repetată a mărimii pensiei în cazul în care au fost reangajați și au mai obținut o oarecare vechime în muncă, în caz contrar, ar apărea o consecință logică că, subiecții menționați ar avea, teoretic, dreptul la nenumărate stabiliri sau repetate majorări ale pensiei.

De asemenea, instanța de apel a precizat că, Papanaga Constantin putea pretinde la stabilirea unei noi mărimi a pensiei, doar în cazul în care dispunea de dreptul la diferite pensii, însă, în speța dedusă judecătii, astfel de circumstanțe nu s-au constatat, apelantul/reclamant pretinzând la aceeași categorie de pensie, de care beneficiază din 12 decembrie 2009. Această concluzie derivă și din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensie. Respectiv, decizia CNAS exprimată prin răspunsul nr.P-2110/19 din 11 octombrie 2019 este legală și temeiuri de a fi anulată nu există, ceea ce impune de a constata netemeinicia cerințelor lui Papanaga Constantin în ansamblu.

Astfel, la caz, instanța de apel a concluzionat că urmează a fi respinse solicitările apelantului/reclamant privind obligarea CNAS de a reexamina și stabili din nou mărimea pensiei lui Papanaga Constantin, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din cadrul Inspectoratul General al Poliției la data 11 decembrie 2009, or, prin prisma prevederile legale expuse supra, recalcularea mărimii pensiei stabilite se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare.

Distinct, instanța de apel a reținut că, apelantul/reclamant Papanaga Constantin poate beneficia ulterior conform Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 în coroborare cu Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, de stabilire a pensiei pentru limita de vârstă în condiții generale unde în stagiul de cotizare vor fi incluse toate perioadele contributive.

Totodată cu referire la argumentele expuse distinct în ordine de apel asupra unor decizii judecătorești de schimbare a practicii judiciare, instanța de apel a menționat că aceste argumente nu pot fi reținute drept relevante cauzei ținând cont atât de starea de fapt cât și de drept a spețelor nominalizate, dar și lipsa unui caracter irevocabil al acestora ce ar excede argumentele expuse supra privind aplicabilitatea art.61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993.

La data de 23 mai 2023, prin intermediul oficiului poștal, Papanaga Constantin, reprezentat de avocatul Igor Hlopețchi, a depus recurs împreună cu motivarea împotriva deciziei din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 23-32 vol. II).

În motivarea recursului, suplimentar celor indicate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel a menționat că actele judecătorești contestate sunt vădit ilegale, nemotivate și neîntemeiate. Iar, instanțele ierarhic inferioare nu au elucidat pe deplin și nu au verificat cu certitudine în care din cele 3 situații prevăzute în art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 se încadrează cerințele lui Constantin Papanaga, or acestea nu au concretizat cerințele reclamantului.

Recurentul a indicat că instanțele de judecată nu au verificat ce documente trebuiau să se afle la organele de pensionare la momentul solicitării recalculării pensiei, precum și care sunt acele acte suplimentare menționate în art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, în situația în care legiuitorul nu specifică care sunt acestea.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de Papanaga Constantin, reprezentat de avocatul Igor Hlopețchi a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 25 aprilie 2023, dar a fost comunicat reprezentantului recurentului, prin intermediul poștei electronice la dat de 03 mai 2023 (f.d. 20 vol. II).

Alineatul (2) al art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată reprezentantului recurentului la data de 08 mai 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialelor cauzei (f.d. 21 vol. II).

La data de 23 mai 2023, prin intermediul oficiului poștal, Papanaga Constantin, reprezentat de avocatul Igor Hlopețchi a depus recurs împreună cu motivarea împotriva deciziei din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 23-32 vol. II).

Astfel, recursul depus de Papanaga Constantin, reprezentat de avocatul Igor Hlopețchi împotriva deciziei din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Papanaga Constantin, reprezentat de avocatul Igor Hlopețchi, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Conform art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a) - f).

Din analiza prevederilor citate, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului

Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Papanaga Constantin, reprezentat de avocatul Igor Hlopețchi.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Papanaga Constantin, reprezentat de avocatul Igor Hlopețchi se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Aliona Donos

Ion Malanciuc